

Paisatges **D. Sam Abrams**

Paisatge i literatura

Quan es parla de literatura i paisatge, a la majoria de lectors els vénen a la memòria aquelles meritòries però antiquades antologies dels anys 40 i 50 del segle passat, quan els editors intentaven reconstruir un públic lector en català i s'inventaven vies per despistar la censura franquista.

Una editorial amb vista, L'Avenç, en un mateix any ens ha ofert dos llibres, *El paisatge d'Olot*, de Margarida Casacuberta i Isabel Banal, i *L'Em-*

pordà dels escriptors, de Jaume Guillamet, que constitueixen una clara promesa d'una nova línia de pensament editorial i d'un nou enfocament teòric dels vincles tradicionals entre natura i art.

A més, tots dos llibres són, en realitat, com les dues cares d'un sola moneda perquè estan enfocats d'una manera complementària, fins al punt que representen els dos mètodes més freqüents a l'hora de fer un acostament a les relacions entre paisatge i literatura: *El paisatge d'Olot* és una extensa antologia de tex-

tos diversos encapçalada per unes reflexions teòriques, mentre que *L'Empordà dels escriptors* és un assaig amb una gran diversitat de citacions incrustades.

El paisatge d'Olot, ho diré de bursada, és segurament la millor antologia de paisatge de la literatura catalana moderna. Així de senzill. El discurs teòric sobre la construcció literària del paisatge de la Garrotxa és intel·ligent i encertat i només podríem objectar que peca de curt. I l'antologia és impagable, fruit d'hores de recerca i lectura. Una mostra tan variada, tan ben estructurada, tan transversal, de tanta qualitat i tan ben anotada no s'improvisa. Hi ha textos del segle XVIII al segle XX, textos de tota mena d'autors, de tendències diverses, de generacions diferents i de pràcticament tots

ROBERT RAMOS

els gèneres. Personalment, només lamento l'absència massa conspícua de l'excel·lent poeta Jaume Bosquet, actual Poeta de la Ciutat de Barcelona. La presentació del llibre també és extraordinària! Un llibre apaisat de gran format, profusament il·lustrat i molt acurat pel que fa a disseny i tipografia. Una joia.

El mite de l'Empordà

Per la seva banda, *L'Empordà dels escriptors* és un llibre molt interessant i ben enfocad, però té defectes seriosos que detreuen molt del mèrit global de l'obra. Guillamet intenta resseguir la creació i l'evolució del *mite de l'Empordà*, des de Joan Maragall, el pare de l'invent, fins a Josep Pla, passant per personatges de la

talla de Caterina Albert, Pere Coromines, Manuel Brunet, Fages de Climent, d'Ors, Sagarra, Garcés, Foix, Dalí... Es nota que Guillamet fa literalment anys que llegeix a l'entorn del tema perquè aporta moltes dades i documentació de caràcter històric, biogràfic, social, polític, cultural i literari. La tria d'autors i textos, en principi, està bé perquè ens fa

Els aiguamolls són un dels paisatges típics empordanesos

conèixer personatges relativament desconeguts com el peculiar Josep Pella i Forgas o l'enèrgic Josep Puig i Pujades, reivindica personatges oblidats com Pere Coromines i aporta punts de vista nous sobre personatges com Josep Pous i Pagès.

Ara bé, contemplat en conjunt, cal dir que el llibre sembla una mica deslligat i desestructurat, i sovint perdem de vista la tesi principal. El final del llibre és vague i desorientador. També hi ha asseveracions francament estranyes llançades amb massa tranquil·litat. Hi ha imprecisions i inexactituds que poden ser un perill per als lectors incauts. I finalment certs autors no estan tractats amb prou profunditat, com és el cas de Brunet o Garcés, i d'altres no apareixen prou, com ara Maria Àngels Anglada i Antoni Puigverd.*

El paisatge d'Olot. La construcció literària de la Garrotxa

Margarida Casacuberta i Isabel Banal
L'Avenç
Barcelona, 2009
Preu: 28 euros
Pàgines: 272

1 2 3 4 5

L'Empordà dels escriptors

Jaume Guillamet
L'Avenç
Barcelona, 2009
Preu: 17 euros
Pàgines: 188

1 2 3 4 5